

Szerkesztési iroda:

Főutca 186. sz. — Ide intézendő minden a lap szellemi részére vonatkozó közlemény.

Hirdetések elfogadtnak Gyulán, a kiadóhivatalban, Nagy Ferenc könyvkereskedésében; **Pesten** Neumann A. és társa hirdetés-irodájában, (Kigyóutca, 6. sz.)

Hirdetések díja: Egy négy hasábos Garmondör 5 kr. — Bélyegdíj 30 kr.

BÉKE

Megjelenik hetenként egyszer minden vasárnap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Az előfizetések bérmentesített levelekben a lap kiadó hivatalához intézendők.

politikai, gazdasági és ismeretterjesztő hetilap.

Meeting, megye s még valami.

(R.) Meeting és megye közt oly nagy a különbség, hogy alig van egyéb, a miben a kettő megegyez mint: hogy itt is emberek vannak, ott is; itt is beszélnek, ott is.

A megye hatóság, közigazgatási közeg, állandó, vidékének intézője, tekintélye, magatartása vidékének irányadó, sokszorosan felelős. A meeting egy-két órára összecsoportosult tömeg, se múltja, se jövője, nem felelős, elveti az üszköt, a többi nem az ő dolga.

A megye — értem a bizottmányt — bizonyos számú qualificált egyének összegéből áll; a meeting részeseinek se szere, se száma.

Meggyűlés megyénkint rendszeresen tartatik; meeting csak nagyobb városokban, minők nálunk kis számmal vannak.

A bizottmány tagjai a megyét képviselik, a mi nekik nyomatókat ad, de felelőskké is teszi; a meeting tagjai önmagukat képviselik, senkit se köteleznek, felelősök csupán a rendőri törvénynek.

A bizottmány tagjai időközönként ugyanazok, a meetingéi egy alkalomra egybesereglettek; amott hogy valaki szerepeljen, arra rendszerint bizonyos mértékű belbecs kívánatik; itt bizony nagy városban akarmelyik szájhősnek is sikerülhet publicumot összecsoportítani és azt fanatizálni és pedig saját tisztátalan érdekeinek támogatásaképpen is...

A megye tanácskozó testület; meetingben pro és contra vitának nincs helye, nem is volna tanácsos.

A megye — helyesen — conservatív jellegű; a meeting tüntet, ostromol.

A megye a kérdést az ő összefüggésével kell hogy tekintse; a meeting tárgya specificus kérdés, melynek összefüggésével az keveset gondol.

Nálunk a meetingezés nem egy hamar honosult meg, nem is következik, hogy meghonosuljon, azért, mert Angliában honos; Angliában több eleme van, azután Angliának nem volt s nincs a miénkhez hasonló megyerendszere; ott azt a szükség idézte elé, nekünk köztanácskozáásra a megyéken elég alkalmunk van, stb. stb.

Ezek így állván, a ki azt mondja: a megye ne politizáljon, ott a meeting nagy tévedésben van, mert meeting nincs, ha csak egy pár pesti népgyűlést annak nem veszünk, nem is equivalentense a meeting a megyei tanácskozásnak, nem is kívánatos nálunk a gyakori és elterjedt meetingezés. S viszont téved az, a ki azt állítja, hogy a mit meeting tehet, megteheti azt a megye is. Si duo faciunt idem, non est idem. A fentebb elősorolt néhány ellentét is eléggé igazolja ezt.

Annál fogva sem a közkérdések szabad vitáját a megyékből kizártni nem óhajtanám, sem a meetingek jellegét a megyékbe ótani nem szeretném.

Egyébiránt a megyei institutio ilyen szerep-cserét nem is tűr; részemről legalább ilyen cserétől átaljában nem tartok, hanem igen is tartok tőle, hogy egyes megyék művelnek „nagy dolgokat”, a miből aztán azok fognak nagy lármát csapni, a kik az autonomiának nem barátai, s szólnak majd azokhoz, a kik annak tantisper pártolói: hogy „ime megyiétek”...

És csaphatnak is lármát, ha p. a nagy dolgot tulajdonképpen nem a megye, hanem vala-

mely képviselői korifeus művelteti a megyével, a mi azt lényegesen más színben tünteti elé...

Franciaországban, a hol háromnegyed század folytán öt nagy politikai s mindenféle átalakulás történt; ezen erőszakosan végbement változások a nemzetet izekre szakgatták, melyek mint a darabokra metélt giliszta csonkarészei maig külön éreznek, külön mozognak. Ez az erőszakos változások árnyékoldala, a vae victis! győzelme átka. Franciaországban minden átalakulásnak vannak engesztelhetlenei, a kik annak ellenében élő protestatiót képeznek.

Nincs-e nálunk valami ahhoz hasonló? Ott vannak, hogy az ó-conservativekról ne szóljak, az u. n. 48-ok; de ott van maga az ellenzék zöme, mely 1867 óta minden momentosusabb törvényre ismétli, hogy azon törvény előtt, míg az törvény, meghajlik ugyan, de minden törvényes eszközt meg fog ragadni, hogy az, mely stb. stb. — megváltoztattassék, illetőleg eltöröltessék, a mi más szóval annyit tesz: hogy mi ezeket a törvényeket formailag ismerjük el csupán, persze, mert ezzel kénytelenek is vagyunk, máskülönben pedig a szentesítés első percétől kezdve nekik törvényes hadat üzenünk.

(Folytatjuk.)

— Azon felette korlátolt helyzetnél fogva, melyre lapunk mint vidéki hetilap utalva van, csak nagyon kevés helyet számhatunk a porosz-francia háborút illető közleményeknek. Feladatunkhoz híven, csaknem kizárólag vidéki érdekekre szorítkozhatván, s a legjobb akarat mellett is csak a napi sajtó által közzétett harci hírek utólagos regisztrálására vállalkozhatván, nem marad

TÁRCA.

A porosz és a francia katona.

A nevetés ily komoly időkben talán helyén sincs; mi mindazáltal megkísérjük azt olvasóinknál, Charles Hugonak a „Rappel”-ben közölt s a porosz és francia katonák között vont paralellájának egész terjedelemben közlés által, felidézni. A paralella így hangzik:

Midőn néhány év előtt Trierben valék, egy porosz ezred defilrozott el előttem. Ez sajtáságos és szokatlan jelenet volt. A ki egy porosz ezredet lát maga előtt elvonulni, egy feudális csoportot látott. Nevetséges, de egyszersmind vad és nyugtalanító látvány ez. A hegyes sisak (Pickelhaube) nevetésre kelt, a martialis kinézés azonban gondolkodásra kész. Semmisen lehet annyira idegenszertü és semmisen oly rettentően nevetséges, mint egy ily iszonyatos, vilámbáritókkal ellátott ezred. Azt hihetnők, hogy egy halibohozatot látunk. Az ezred defilroz: nézzetek meg. Elöl az ezredtrombitás: egy gestikuláló, tarkán cicomázott, táncolva lépdelő, daloló s kiabáló ifjone, ki örülden fujja trombitáját. Egy fölsült bohóc. A francia ezrednek tambour-majorja, a porosznak ezred-trombitása van; a franciának őriása, a porosznak — törpéje van.

Az ezredtrombitás mögött a zenekar jön különféle hangszereivel s lapos dobjaival. Nem lehet örültebb valamit képzeln, mint ez őrdögi zenekar. Az éktelen lármá, tombolás, dübörgés egy őszhangtalan s értelmetlen

symphoinává egyesül, melyből Németország zene-szelleme hallik ki s mely a dühösséget a melancholiával egyesíti. Azt hinné a vihar Beethoven valamelyik darabját ordítja el.

A zenekar után az ezredes következik. Ez egy képtelen egyéniség. Más egyenruhát visel, mint ezrede; prémeset, tollbokrétásat, aranyoztat, himzettet — szóval sajtáságosát és phantastikusát. Sisakja és vállrojtja van, ez utóbbi golyókkal. Tizenkét lakáj követi disz-egyenruhában s egy sereg hajdu, kiknek turbán van fejükön. Azután jönnek hadsegédei, mert Poroszországban, mint a franciáknál a tábornokoknak, az ezredeseknek is hadsegédek van. Ezek fiatal emberek, de nagy urak s feltűnő egyenruhát viselnek. Hencgők és — kopaszszájuk. Mindez együtt: az ezredtrombitás, a zenekar, az ezredes, a hajduk, a hadsegédek, hencg, izeg-mozog, ugrál, trombitálja és ordítja a háborút, provokál, fenyeget és — ámulatba ejt. Álmodni vélsz. Csalók ezek, vagy harcosok? Hova megyen e nép? A harcba. Valóságos haláltáncot járók.

A színjáték gyorsan változik. A phantasia a fegyelemnek ad helyet. Fegyelem s ezred egyértelmű. Itt a százados, egy ötven éves veterán, ősz bajusz- és szakállal. Feszés, nyakig begombolt egyenruhába van szorítva, mint a kardpenge a hüvelybe. Nem néz se jobbra, se balra, hanem egyenesen maga elé; léptei stoikusán kimértek; az ő regulatora a néma, odaadó, fenyegető kötelességérzet.

A százados után egy szakasz jön. Minden ember ugyan mozog, mint egy-egy gép, sápadt, a vezénylettől kime-

rült, az engedelmségekben megcsontosult s a fegyelemtől mintegy megkábult. Menésük szabályossága meglepő, egy kar, egy láb, egy arc-él sem üt el a vonal egyenes irányától. Mindez correct, pontos és — tragikus. Az első szakaszt a második követi. Ennek századosa fiatalabb, de szintoly martialisan néz ki. Minden szakasz után a hadnagy vagy alhadnagy megyen, szeméit erősen a legénységre szegezve s folytonos vigyázzal. Egy hang sem hallik a sorokban, egy tekintet sem mer az ablakokhoz emelkedni, egy mozdulat sincs, mely fegyelmileg helyes ne volna. Az bihetnők, hogy a főtisztek, hadnagyok és katonák fából vannak faragva. Az emberi öntudat egy parányát sem láttatják magukon. A teuton vadság egy neme látszik szemelőideikbe fészkelve lenni. Ők nem látszanak évszázadukhoz tartozni. Mintha cimbereket látnál magad előtt elvonulni — a barbárság defilroz el bennök. Ez már nem az álarcosok menete, hanem halottak legioja. Eseregnek egy hazája van: az észak, egy dicsősége: Watterloo, egy hőse: Blücher.

Ily látványt nyujt egy porosz ezred; minő a francia? Elöl a tambour-major, himzetes ruhában, pompásan, vidáman, büszkén önmagára, termetére, bajuszára, egyenruhájára stb. Hét láb magas, valóságos colossus. Mivel pedig magas termetével nem elégszik meg, még egy prémes kalpagot, ezen egy kisebb süveget, ennek tetején pedig vörös bokrétát visel. Aranyrojtos botját kezében forgatja, mellyel a másodemeleti ablakok szépeinek elismerő mosolyát szerzi meg.

A tambour-major a francia ezred egyedüli szabados

egyéb hátra, mint hiányos és mintegy dióhéjba szorított vázlatát adni mindazon eseményeknek, melyek ezidő szerint világrészünk két nagy nemzetének szembenállása történetét képezik. Így a lapunk mult heti számában közölt saarbrückeni ütközet után a weissenburgi véres ütközetet kell felemlítenünk, melynél a szerencse a poroszok fegyverének kedvezett. Igaz, hogy e csatában 8000 francia ellenében vagy 40, mások szerint 60 ezer porosz állott. Duai francia tábornok elesett, katonái közül sokat elfogtak, de a poroszok is tetemes áldozatok árán lettek győztesekké. Egy másik ütközet Wörth-nél volt, hol 160,000 porosz állt 80,000 franciával szemközt. Ez utóbbiak itt is vereséget szenvedtek s négy ezer foglyot s harmincnál több ágyut vesztek. Ugyanekkor a poroszok a franciák által elfoglalt Saarbrückent is visszavették s Frossard tábornok hadtestét nagy veszteséggel visszanyomták. Mindez nagy és meglepő vívmány a poroszok részéről, döntő csata azonban még nem volt. E tények hírére Párisban természetesen roppant izgalom keletkezett. A francia kamara e hó 9-ki ülésében Kératry nevű ellenzéki képviselő Napoleon császár lekötését kívánta, de rendreutasító szavakkal találkozott. A császárné Palikao tábornokot új ministerium alkotásával bizta meg. Metznél a francia főparancsnokságot Bazaine vette át. — Ujabb hírek szerint Metternich herceg, osztrák nagykövet Párisban, a francia császárné nevében sürgönyözött, hogy Austria segítsen, de Beust osztrák külügyminister azt felelte, hogy nem lehet. A császárné és koronaherceg menekülésére előkészületek tételnek. Ez utóbbi híreket egy angol lap hozta legelőször, de azt hiszik, hogy még nagyon koraiak.

B-Csaba aug. 10-én 1870.

(R.) Teleky László beszélt egyszer anekdotaképen, hogy a nagy francia forradalomban egy „gyanus” kerülvén vizsgálat alá, a kérdésre, hogy hol lakik, azt felelte: „rue St. Denis”. „Nincs többé szent!” — förmedt rá egy hazafi, mire a megrémült helyre igazította magát, mondván — hogy hát a „rue Denis”-ben lakik; erre meg egy másik ront neki, hogy nincs többé „de” (nemes), mire a szerencsétlen siró hangon felelt, hogy hát ő alázatosan csak a „rue nis” (serke) utcában batorodik lakni.

Ilyenforma megtámadását olvastam egy lapban mindenkinek, a ki a háboru kérdésében csak a fülét merse is megmozdítani; „az a legjobb, ha azt se tudják, hogy létezőnk” mondott... hiszen jó, hát fegyvertelen neutralisok legyünk — nem elég az, mit ért ön a fegyvertelen neutralitás alatt...? Csak akkor ragadjunk fegyvert, ha megtámadtatunk — de mikor tartuk magunkat már megtámadtatva... stb.

Igaz, a mi igaz, a hencsérésre sok okunk nincs, főleg pedig a háboru mellett nincs, ellene ellenben tetemes érdekiünk szól — de hogy magunkat végkép a serke utcába disputáljuk bele, hogy mig eddig tele voltunk nemzeti hencséssel, ezental a Schiller jó asszonyának rang-

jára vágyjunk, a kiről senki se beszél, azt részéről nem tarthatom, mert vagy kívánjuk magunkat nemzetül számbavétni s akkor minden ily fontos kérdésben kell, hogy létezősünet tudassuk; vagy meghuzzuk magunkat mint a... s akkor ne csudálkozzunk ha adandó alkalommal számba nem vesznek.

Másrészről viszont volt a kiben a vér azonnal forrásnak indult s vetette a kártyát — no ez sem volt ildomos dolog — várjuk be az eseményeket s ha kell, akkor határozzunk jól megfontolt érdekeink szerint, persze akkor is csak úgy, „ha lehet” s a mint lehet.

Szerencsére ki lett az országgyűlésen mondva, hogy nálunk a kormány közlönye egységyedül a „Közöny”, az országgyűlésnek közlönye önmaga, a pártoknak pedig nincs oly közlönye, mely hivatva volna a párt nevében érvényes nyilatkozatokat tenni, persze in specie a háboru kérdésében.

E szerint valamint egyrészt devalválva van egyik-másik vezércikk kiható fontossága, másrészről ilyenek megírása kevesebb felelősséggel s kockázattal jár.

De a harképeség érdekében megszavazott két törvényjavaslat a neutralitásnak is megadta helyes definitióját s valószínűen a megtámadtás alatt sem azt fogják érteni, ha már a csabai nagy templomot bontogatják vagy a torony devise-ét mással cserélnék fel.

Ily előzmények, magyarázatok után a „Békes” is bátrabban hozzá nyulhat a kérdéshez, hiszen felszólalásával sem a világ figyelmét felhívó magára nem vonja, sem a békét nem compromittálja, sem végre a háborut nem generalisálja.

S hát hogy állunk, mi lesz, ez a kérdés, melyet jól tudva, hogy valami extra választ nem kapunk, mégis unverdrossen intézünk egymáshoz uton-utfélen...?

De nem csak szomszédunkhoz intézünk hasonló kérdést, hanem kivételképen enmagunkhoz is, holott arról már épen előre körülbelül bizonyosak vagyunk, hogy válaszunk olyan lesz, a mit az olasz úgy fejez ki hogy: két emelt váll közt bagolyképet csinálni, „far civetta tra le spalle” azaz: a manó tudja...

S valóban ma a dolgok hova fejlődése iránt felvilágosítást nincs ember, a ki adhatna.

Mióta az 1815. szerződés bomlásnak indult, nincs pozitív valami, a mi által magukat az államok kötelezve érzéknék; ellenben ez égő kérdések egész sora áll előttünk s mi kerül azok közül a kard ítélete alá, vagy átaljában eljött-e az idő ezen kérdések megoldásához fogni, az a viszonyoktól, a harci fejlemények eventualitásaitól függ.

Nekiünk egyetlen szabály szolgáljon zsinór-mértékül: dolgainkat úgy rendezni, hogy az események készületlenül ne találjanak és hogy — ha a kikerülhetlen körülmények minket is

actioba sodornának, az esetben minden belügyi differentiainkat félre téve elszántan, lelkesülve teljesíteni hazánk integritása s jövője iránti hazafiai kötelességünket.

A magyar kir. belügyminister 582. szám alatt kiadott **körrendelete valamennyi törvényhatóságához.**

Számosabb oly eset fordulván elő, melyből az tűnik ki, hogy egyesek mint községek és hatóságok nem látszanak teljesen felvilágosítva lenni az iránt, melyik legyen a törvények és hivatalos rendeleteknek hivatalos és hiteles kiadása azon időszakonként megjelent többféle gyűtemények és folyóiratok közül, melyek a törvények és rendeletek közzétételével foglalkoznak: az igazságügyministerrel egyetértőleg értesitem a közönséget, hogy a jelenleg Ráth Mór pesti könyvtáros kiadásában megjelenő törvények és rendeletek-tára, mely a nevezett kiadóval kötött újabb egyezmény szerint most már nem csak füzetekben, hanem számonként is meg fog jelenni, s mihelyt egy negyed ivet elfoglaló terjedelmű egy vagy több rendelet kiadása kívánatik, az illető szám azonnal kiadatik, — azon egyedüli hivatalos és hiteles gyűtemény, melyben a törvények és ministeri rendeletek hivatalosan, hitelesen és haladéktalanul közöltetnek s melyet ennél fogva a közönségnek kiváló figyelmébe és pártolásába ajánlok.

Nehogy tehát jövőre egy egyesek, mint hatóságok és testületek, melyek a törvények és rendeletek hiteles és teljes gyűteményét megszerezni óhajtják, hasonló tartalmu magánvállalatok címe vagy programja által tévutra vezetethessenek, s ez által úgy nekik, mint a fennevezett gyűtemény kiadásának kár okoztassék, felhívom a közönséget, hogy ezen körrendelet tartalmát lehető legnagyobb nyilvánosságra hozni sziveskedjék.

Budán, 1870. évi april hó 29-én.

Rajner Pál, s. k.

Ujdonságok.

— **Városunk** ismét élénk mozgás színhelye néhány nap óta, melyet a begyakorlás végett behívott honvéde-ujonczok jelenléte okoz. Ezek száma körülbelül hétszázra megyen s a gyakorlat ideje néhány hétre fog terjedni, mialatt trombitász és dobpergés fogja városunk egyhangu esendét felváltani.

— **Háborus idöket** élünk, nagy az izgatottság mindenütt, s mohó vágygyal lesi mindenki a hírlapokat. A franciák eddigi vereségei élénk részvétet keltek mindenki, de nem zárták ki a reményt arra nézve, hogy a hadiszerencse istennője a francia sást fogja pártolása alá venni. Lehet, hogy mire e soraink napvilágot látnak ez már meg is történt; s ha nem, legalább az több mint valószínű, hogy a két szemben álló harcos fél egy oly mérvű összeütközéséről fogunk híreket hallani, mely a háborut rohamosabban fogja előbbre vinni az eddigi habár véres, de semmi esetre sem döntő ütközeteknél.

— **A csabai mükedvelő előadásról**, lapunk mult heti számában közölt csabai levél pótlásaul, egy hozzánk intézett tudósítás nyomán még a következőket

kirívó alakja. Utána a dobosok jönnek, ballábszárakon kis bőrköténnyel, ezen a rézdobok, melyeket bámulatos szabatosággal vernek s a tambour-major intésére rögtön elnémulnak. A dobosok kedves kis emberek, midőn ébredőre s rohamra vernek. Már Danton is tegezte őket. Ők a nép hangja s a nemzet lármája.

Utánuk a nagy francia katonazenekar. Semmi sem elragadóbb, szebb ennél. Zenéjében mintha csak a haza lelkét hallanók. Költészet, harmonia, szabadság és humanitás: mindezen magasztos hangjegyek benne vannak a francia katonai zenében. A katonai legbensőbb érzéseit érintik. Mikor e zene hallik, mintha egész Franciaország dalolna s egyszersmind hallgatná. Ez az önkéntesek zenéje, 1792 zenéje. A nagy dob Sambre et-Meuse-t jelent, a csenegő félhold Valmy-t. Trombita, dob, fuvola, sip: mind e hangszerek együtt véve ez egyetlen szóval: „Marseillaise” vannak megkeresztelve.

Most jön az ezred: itt az ezredes, ott a főbb tisztek, tovább a hadnagyok s a legénység. Mind jókedvűek. A tisztek kardjaikat forgatják, a katonák fegyvereiket úgy viszik, mint nekik tetszik. A francia „troupiér”-nak van szabad akarata és öntudata. Ő nem gép, hanem emberiesen testvéries. Neki van érzése a család, van a nemzet iránt; — ő katonája a nagy nemzetnek. E hadseregnek van hazája és felvilágosult; van dicsősége: a forradalom, van hőse: Marceau.

Mind a két ezrednek egy hódolati tárgya van: a zászló. Csakhogy a porosznál a zászló királyt jelent, míg a franciánál egyedül a hazát jelenti. Mindakettő

bátor, az egyik szigoru fegyelme által, a másik szabad fegyelme által. Az egyik mogorva, gépies, be van falazva egyenruhájába és katonai szabályaiba s mintegy odakötözve fegyveréhez: a másik szabad és odaadó, mindig önmagához tartozik, a laktanyában ép úgy mint a piacon s az utcán ép úgy mint a haretéren. A francia a zászló önkénytese, a porosz a zászló foglya.

Egy ügyes toaszt.*)

A „Zala-somogyi Közöny”-ből vesszük át az alant közölt toasztot, melyet Königmájer Károly apát a zalamegyei főispán tiszteletére közelebb rendezett banquette alkalmával mondott el:

„A büszkeség ösztönzött, a kegyelet parancsolja, miszerint Zalavármegye minden ünnepélyes alkalommal megemlékezzék régi dicsőségéről.

Meglehet, hogy a régi megye már nem sokáig tart, de azon kötelessége örökké tart: hogy érdem, hazafiság és langész iránti tartozó hódolatát kitüntesse.

Midőn tehát a poharat felkészöntésre kezembem tartom, nem tartom szükségesnek, hogy magasztaló beszédet tartsak azon nagy férfiu fölött, ki nem csak e teremben a legtartalmasabb szónoklatokat tartotta, ez által a multba Zalának fényes dicsőségét fentartotta, hanem a

* Deák Ferencnek a megyegyűlés teremében levő életnagyságu arcképe értetik.

jelenben is az önkény és határozatlanság hullámai közt hányatott alkotmányunkat bölcsessége által megtartotta.

Mindnyáján tudjuk, hogy ő soha arra nem tartott, a merre a hatalom dus kegyelmet kezében esábitva tartott; jellemzősége folyvást és rendületlenül tartott, habár a népszerűség ingatag áramlata másfelé tartott.

Azt is tudjuk, hogy ő az, ki a fölviharzó pártszvendélyeket gyakran féken tartja; világhírű bölcsessége által e nemzetet sok ballépéstől visszatartja s ha bár néha a tulzás varázsingerü, de kábitó kelyhét félretartja, azért mégis ő az: ki alkotmányos szabadságunk frigysekre nyére örkezt rátartja.

Azt is tudjuk, hogy ha a most kitört háboru érdekünk és akaratunk ellenére hozzánk gyászos bevonulását tartaná, ő leginkább lehetne az, ki a most szétágazó pártokat hazánk védelmére ismét összetartaná; s azért habár az 1849-ki siralmas hajótörésből mindent meg nem tarthatott, de ezért amivel mégis birunk, e nemzet kitaró hálájára méltán számot tarthatott.

Adja Isten, hogy a vezérzászlót, melyet e hon önként odanyujtott, még sokáig föntartsa; az ellene irányzott nyilatkat nagy lelkének tiszta öntudatával fájdalom nélkül kitartsa; s nekem az mindegy, egyik vagy másik akárminek tartsa, én mégis azt kívánom: hogy a magyar király az ő tanácsát mindig a legjobbnak tartsa!

És azért azt tartom: mig Zalavármegye e képet teremében tiszteletben tartja,* velem együtt minden zalai poharát lelkesülten föltartja — éljen Deák Ferenc!

adjuk: „A mi a jövedelmet illeti: az összes bevétel 153 frt 60 kr. Ebből 64 frt 40 krral a szorgalomdíj-alap 100 frtig kiegészített. Ezen összeggel egyszersmind egy írásbeli nyilatkozatot adtak által az alapítók a tek. tanári karnak, melyben kifejezték akaratukat az iránt: „hogy ezen 100 frtnyi tőkének kamatja egyarányban, évenként, egy a magyar irályásban leginkább kitűnt és jóerkölcsű tanulóknak adassék, különös tekintettel a nyelvnek nehézségeire az idegen ajkuak részéről.“

A tiszta jövedelemhez számíthatni még azon 11 frtot, mely egy a darabhoz szükséges, új háttér kiállítására fordított; ugyszintén azon mintegy 15 frtnyi összeget, mely egy új előfüggöny költségeül szánott.

Azonkívül az alapítók részéről mintegy 20 frtnyi részt már beszélt, részint még csak aláírt eredetileg a szorgalomdíj-alapra szánt összeg még a műkedvelők, illetőleg alapítók rendelkezése alatt áll, melyet a menyinyben szükséges, az előfüggöny költségeire fordíthatnak. A fennlírt háttér egy fiatal, reményteljes festő: Erős Lajos, ingyen festette, időhiányában minél egyszerűbben.

A színpad célszerű felállítását leginkább Bartóky István urnak köszönhetni.

A műkedvelői előadásra magára vonatkozólag annyit jegyez meg t. tudósítónk, hogy általában a szereplők, mind különös dicséretet érdemelnek s jelesül a Such Mari k. a.-ról közölt véleményt megerősítvén, Szulimán Teréz k. a. a helyes hangsúlyozásban és hanghordozásban, Petrovics Josephine k. a. pedig különben háládatlan szerepben uralkodó érzelmeknek találó kifejezésében tűnt ki.“

— **Mai számunk** mellékleteként, Freiwirth Lipót gyors és szépírási módjára vonatkozó értesítés van csatolva. A benne említett példányiratok és irótlak Nagy Ferencz könyvkereskedésében Gyulán is kaphatók. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **A helybeli torna-egylet** aug. 28-án ismét tanulmányt rendez, melynek jövedelme a derék művezetőt: Oheroly Jánost fogja illetni.

— **Egy dobozi lakos** a megyesi pusztról hazajövet kocsijáról kaszáját akarván levenni, a kezében megcsuszott s nyaka hátsó részét úgy vágta ketté, hogy tíz nap kiülődés után lelehalt.

— **A helybeli tűzoltó-kar** tagjai értesítetnek, hogy a holnapra (hetfőre) kitűzött gyakorlat az ünnep miatt nem fog megtartatni s a következő gyakorlat a másik hetfőn leend.

Meghívás. A békésmegyei gazd. egylet f. hó 14-én d. e. 9 órakor Csabán a gőzekeverseny ügyében választmányi ülést tartand, melyre az egylet választm. tagjai megjelenni kéretnek.

Gerendás augusztus 8-án 1870.

Az igazgatóság megbizásából
Mokry Sámuel titkár.

Vegyes hírek.

— **József főherceg** e hó 14-én indul Nagyváradra, hogy az ott koncentrált 10. honvéd-zászlóaljnál vizsgálatot tartson.

— **Körös völgye**, mely bár természeti kincsekben igen gazdag, ez ideig a vasuti hálózatból mégis kimaradt, most egy konzorcium által vasuti engedélyért folyamodott. A pálya tervezetét Atzél Péter vezetése alatt Péterfi József készíté. Az előmunkálatok szerint a vonal, mint másodrendű iparvasut építtetnék Aradtól, Sz. Anna, Világos-Magyarát, Csillen keresztül Jósásra és Boros-Jenőtől Téten keresztül Gyulára.

— **Miután több eset** fordult s még most is fordul elő, hogy a szabadságot állományi honvédtisztek fölmenteni kérik magukat tisztú állásuktól, József főherceg, mint a honvéd-hadsereg főparancsnoka, megkereste a honvédelmi miniszteriumot az iránt, hogy a lemondó honvédtisztek neveit ép úgy közölje a hivatalos lapban, mint a kinevezettekét. Így legalább megismeri a nemzet ama fiait, kik a mostani komoly időben tisztú rangjukról lemondanak.

— **Elfogott rablók.** Egy távirati tudósítás szerint Szobon, Huszár szolgabíró, Huszonci D. és Jankovics Imre nevű rablókat, kik revolverekkel és kettős hátultöltőkkel voltak felfegyverkezve, minden küzdelem nélkül elfogott.

— **Asztalos János**, ki hitlenségi bűnperbe vonatván, Vácott mint államfogyó volt letartóztatva és onnan még mult 1869-ik évi július 18-ra menő éjjel fogolytársával Madarász Vilmosmal együtt megszökött, a közös külügyminiszterium útján az iránt folyamodott a magyar kormányhoz: hogy neki mostani tartózkodási helyén (Konstancinápoly) az osztrák magyar konzulátus előtti ügyvédkedés megengedessék s további üldöztetése megszüntetessék. Engedély esetében becsület-szavát (!)

köti le, sőt írásban is kész magát lekötöztetni, hogy sem a kormány, sem az uralkodóház ellen többé tettel, szóval vagy írással működni nem fog s a birodalomba viszsztatérése esetére is loyaltását biztosítja. Valószínűleg a magyar kormány semmiféle alkudozásba nem bocsátkozik — a menekülttel.

— **Biró Elek** adószerző hivatalnok Deésen az országos adóból ez évben 5000 forintot, s 1864 óta körülbelül tizenhét ezer forintot sikkasztott el. Az annyi év óta gyakorlott sikkasztást úgy tette észrevehetlenné, hogy hamis naplót vezetett s a vizsgáló bizottságot úgy játszotta ki, hogy a fizetett adót a könyvekbe mindig adóhátraléknak jegyezte be; minden esetre azonban csudálandó, hogy mostanig rá nem jöttek, miután Heszler megyei főpénztárnok, ki a dolog nyomára akadt már szintén régóta van hivatalában. A sikkasztásra, mint maga vallja csekély fizetése ösztönözte, és a pénzt a lottón és kártyán verte el. Előbb kereskedő segéd volt M. Vársárhelyt senkies sejtette, hogy a vig kedélyű Biró azon százakat és ezeket, mit kártyákra rakott a szegény nép adójából vette. Most delegált törvényszéket küldtek ki a dolog megvizsgálására és elintézésére.

— **Bécsi lapokban** ezt az adomát olvasni: Szent Péter, mint a kath. egyház patrónusa, tudvalevőleg hetszerez koronát visel. Már most egyike ezen koronáknak nem rég elveszett és szent Péter indult keresni. Eljön az orosz cárhoz és kérdi: Honnan vetted a koronát? — Hát, — mondja a cázár, — az apámtól örököltem. — Erre az osztrák császárt kérdi: Honnan vetted a koronát? — Nagybátyámtól örököltem. — Fejcsóválva jön az apostol a porosz királyhoz és kérdi: Hát te honnan vetted a koronát? — Az Ur asztaláról vettem.

— „Hohó,“ kiált Petrus, „ide vele, ez az enyém!“

— **Amerikában**, az újdonságok s reklámok hazájában, már arra is rájöttek, hogy utközben szerkeszzenek s adjanak ki hirlapot. Ily lapot szerkesztenek a Pacific vasuton New-Yorktól San Franciscoig. Tartalmát vezércikkék, vasuti szerencsétlenségek leírása, hirdetések s mindenféle illusztrációk képezik. E waggoni hirlap szerkesztésére egy nagyobb társaság több ideig tartó kirándulása szolgáltattott először alkalmat.

— **Zágrábban** egy Salovec nevű ember, ki már több ízben volt bebörtönözve s mióta emlékszik, alig egy pár hónapot töltött szabadon, midőn egy nagyobb tolvajságot be akarták börtönözni, kijelenté, hogy megunt a gázságot és börtönt, azért most az egyszer nem is engedelmeskedik a törvénynek. Erre kivette kését és szívébe szurta.

— **R... budai mérnök**, ki jó darab ideig kettős házasságban élt, közelebb, midőn sejtette, hogy a városi kapitányság nyomára jő a dolognak, hirtelen eltűnt Budáról. A kapitányság azonban rögtön távsürgönyözött Miskolcra, hol azonnal el is fogták a bűnöst. A miskolci városi kapitányság már át is szállította Budára a szökevényt a bünyfenyítő törvényszékhez.

— **Horváth Mihály** tribunicí választott püspöknek adományozta a király a sz. Mártonról nevezett vaskai (Sancti Martini de Vaska) valóságos apátságot.

— **Két csinos cigány leány** Komárommegye egyik falujában lopáson kaptatván, a kiállott büntetés után haza toloncoztatni rendeltetett. Perbete és Érsekújvári szerencsésen eljutottak, hanem itt, a mint a két hely közti uton, az ut mellett tanyázó cigánycsapat megpillantá a szép fiatal lányokat, azonnal rárontott a kíséretre, hogy a foglyokat megszabadítsa. Hiába figyelmezteté a kíséret vezetője, hogy „maradjanak békében, mert meggyül a bajuk a vármegyével,“ a cigánycsapat megvetette a semlegességet. Két Seladon kivált a csoportból s az actiót azzal kezdte meg, hogy a kíséret örököt megöléssel fenyegette, ha rögtön vissza nem fordulnak, mit ezek azonnal meg is tettek. Távozásuk után egy — a figyelő semlegességet követő cigány elbeszélése szerint — a foglyok lábairól leverték a vasat s most már keresheti őket ismét a vármegye.

Gazdaszat, ipar, kereskedelem.

(R.) Az időjárás irányzata a naptárak jóslatának teljesülését szeptember végének esősége iránt valószínűvé teszi, de különben is a kukoricza oly gazdag termést ígér, hogy ha teljes megérését bevárjuk, betakarítása tetemes időt kívánand, miszerint az őszi munkához későn foghatunk: annál fogva a kukoricának zöldlén levágatását én ez idén már ezért is célszerűnek találom, meg azért, mert a növény, erőteljében folyvást új csöveket nevelvén, a 2-ik, 3-ik csövek amugy gyengéknek maradnak.

Ismétlem, a kukoricának ily módoni kezelése nevezotes előnyökkel kínálkozik.

1. A szem, mint a zsenyén vágott buzánál, pirosabb, súlyosabb lesz, mintha ez eleje tulérik, mint amugy történni szokott.

2. Három héttel előbb takarítottván be, lábán kevesebb kárnak van kitéve.

3. A szára több lesz, és hasonlíthatlanul jobb takarmányt ad.

4. Szeptember elején rendszeren jó idővel eshetik meg betakarítása.

5. Éretlen, nyers csövek így nem lesznek.

6. Az őszi munkához előbb hozzáfoghatunk.

Az eljárás következő:

Mikor a szem annyira haladt, hogy már főzni kissé öreges, a vágáshoz hozzáfoghatunk. Ne nézzük, hogy a sarju gyengés, az is beszárad azért s ha sorvadna valamit mégis, jobb így, mint ha szeptember végén csak gyengén maradván, nem tudván vele mit csinálni, főleg őszi es hideg vagy esős időben pusztítjuk borura-derűre.

A szár ne csomósan, hanem egymás mellé keresztbe rakassék, úgy, hogy rendekbe essék.

Nyolc—tíz nap mulva, az idő szerint a hántáshoz hozzáfoghatunk, mely legjobban szárán történik.

Az esőtől nem kell félni — verte az én levágott, gyenge, elkészt kukuricámat tavál, sept. végén, október elején elég eső, megse volt baja, mégis beszáradt.

Ez egy a mire gazdatársaimat figyelmeztetni akartam; a másik a csalamádé betakarítása.

A csalamádé ez idén rendkívül gazdag; marad belőle télire is, de közönséges beszárítása sok bajjal s többnyire, főleg esős időben, kárral jár.

Igen célszerű betakarítási módja az: hogy 2 öl széles, 1 öl mély s szükség szerinti hosszúságú gödör ásatik, rézsutas oldalakkal úgy, hogy a fenék p. 1 és fél öl széles legyen. Ezen gödör aztán nemcsak egy esztendőre való lesz.

A gödörnek partosabb helyen kell ásatni, hogy a víz bele ne folyjon.

Hordjuk aztán a frissen kaszált csalamádét bele úgy azonban, hogy folytonost tapostassuk, mint a káposztát, a széleket különösen, azért legyen a gödör oldalt rézsutas, hogy így ott jobban összeáll a rakomány. Rakjuk meg a gödört a föld színén felül tetősen 3—4 lábnyi domborura s úgy fedjük be élesre, vastagon, legalább 2 lábnyira a kihányt földdel — azontulis gonddal lévén, hogy a töltés a takarmány rogyásánai utánaigazittassék.

Igy sokkal kevesebb bajjal tehetjük el becses takarmányunkat s az a legkitűnőbbé füled.

Csak kettőre kell vigyázni: hogy a betaposás tökéletes legyen — lágy sőt is szoktak rétegenként közé hinteni — és — hogy meg ne csurogjon — különben a becses takarmány összerodhad.

Az én csalamádém már földben van.

Lehet így másnemű takarmányt is, herét, zabot, muhart stb. eltenni.

Késői here, köles, csalamádé kaszálást máskint alig is lehet megmenteni.

(R.) Eddig oda működtünk, hogy a buza tultermelés mérséklésére hassunk. Kívánatos ez

1. a talaj kimélese végett;
2. azért, mert csupán buzára fektetett gazdaság egyoldalú egy kártyára lévén az évi siker feltéve;
3. mert a magyar buzának mind erősebb versenyzői támadnak;
4. mert a mezei munka őszzel és nyárban összetorlódik;
5. a buzából pénz későn lát a gazda.

De a helyett az állattenyésztést ajánlottuk és az azzal járó több takarmány termelést tapasztalásom szerint szintén egyoldalulag, s különben se helyesen, mert:

Az alföld állattenyésztésre nem alkalmas, nem t. i. oly mérvű állattenyésztésre, hogy annak alapján a gazdaságot teljesen trágyaképessé tegyék.

Nem, mert időjárásunk oly szeszélyes és általában a takarmányfélére is oly kedvezőtlen, hogy arra csak valamelyes állattenyésztést fektetni igen kockázatos volna, sőt bizonyos veszélyllyel járna, mert mindent inkább lehet beszerezni, mint takarmányt tekintve, hogy ha nekem nincs, a szomszédban sincs és hogy a takarmány a távolabbról szállítás költségeit meg nem bírja.

Hogy nálunk a takarmány felette bizonytalan, azt fájdalom eléggé tapasztaljuk: a here nem állandó s kevés szükségét ad; a csalamádé 5—6-ik évben sikerül; a répa szintén vajmi bizonytalan, hányszor ragya veri meg a bükkönyös zabot stb. De mutatják ezt legelőink is, melyek júniusban többnyire kiasznak.

Gazd. gyáriparunk, melynek hulladékai az állattenyésztést támogatnák, nincs, s nincs is hozzá a közel jövőben kilátás.

Tehát itt oly mérvű állattenyésztésről, hogy azzal a gazdaság elegendő trágyával elláttassék — szó sem lehet. De ez különben sem volna gyakorlati; okvetlenül

csökkenne a marha ára és — ismét csak oda jutnánk, hogy a buzát tultermelnénk, t. i. kevesebb földön jobb műveléssel ugyanannyit.

Kettő szükséges tehát, hogy a reform okszerű legyen: 1. valamely ipar-cikk meghonosítása, a mit csak kísérletek útján érhetünk el; — ezért is halaszthatlan néhány kísérleti intézet felállítása 2. az elégtelen marha trágyának vegy-trágyával való pótolása.

Meggyőződésem, hogy ezen tényezők nélkül alföldi gazdaságunk kockázatos, kínos, káros helyzetéből kiemelve, a föld zsarolásnak eleje véve nem lesz.

A buzán kívül, mely mind erősebb versenyzőkre talál, más világiaci cikkünk nincs; a dohány-monopollal csak vidékenként természetű; nincs gazd. gyáripárunk, hogy a kukuricát értékesíthetnők; a repce oly bizonytalan, hogy nálunk a turnusból csaknem kiküszöböltett — kell tehát egy új sikeres hódítást tennünk, mely-lyel termelésben a buza osztozzék.

Szó van a kenderről, de szárításához tetemes beruházás kívántatik, s még az eljárás iránt sincsenek teljesen tisztában. Szó lehet egyébről, de a magyar gazda empiricus, kísérletekhez szükséges felesleggel nem bír, hogy ezt minden áron tegye, arra meg szorítva nincs — türelemmel se bír ahhoz; kísérleti gazdaságra van tehát szükség multhatlanul, hiszen jóformán még a szántás titkait is csak nagyjából ismerjük.

A mi a trágyát illeti, miután az alföldi gazdaság tekintettel a takarmány elégtelenségére, megfelelő marha-állományt nem létesíthet, avagy ki képes nálunk 100 holdankint 30—36 db számos marhát eltartani, pedig csak 10 éves trágyaturnushoz is ennyi szükséges — okvetlenül pótrágyára van szükség, melynek alkalmazása szerintem csak idő kérdése.

S én sem vagyok szakember, de nekem úgy tetszik, hogy nálunk, hol a marhatrágya nem egyszer káros hatást szül főleg első évében, a vegytrágya különben is indicálva van, nem lesz oly heves, mint az istállóbeli; egyéb előnyei is vannak. Nálunk az istállótrágya kihordását nem egyszer akadályozza a lágy idő, a kihordás mindenkor tetemesen szükséges, szerszám romlik, az imint az ekéből kifogott marhát továbbra is jól kell tartani, de a cselédség sem elegendő hozzá stb. Aztán, a mi lényeges, az istállótrágya csak azt tartalmazhatja, a mi a földből került, de olyan rész nem lehet benne elegendő részben, a mivel maga a föld fogytán van; míg ellenben mesterséges trágyával ép a fogyatékos vegyelemekkel láthatjuk el a talajt s pedig az év minden szakában, könnyű szerrel.

Ezeket akartam gazdatársaim figyelmébe ajánlani.

— A régi 6 pengőkrajaerosok forgalma iránt a pénzügyminiszter következő rendeletet adott ki: Az 1848. és 1849-ik évből hat pengőkrajaeros ezüst váltópénzek elfogadására illetőleg beváltására kitűzött határidő újból — de ogyszersmind véglegesen — kiterjesztetik, és pedig bezárólag 1870. aug. 30-ig, mely határrnapig a régi 6 krajaeros ezüst váltópénzek valamennyi állampénztárnál nemcsak fizetéseken elfogadandók, hanem ha fölváltásra hozatnak be, minden akadály nélkül felvántandók. 1870-ik évi szeptember 1-től kezdve ezen váltó-

pénzek már csak a m. kir. központi állampénztárnál fogadotnak el s illetőleg váltatnak be s itt is csak 1870. szept. 30-ig, a mikoron az állam kötelezettsége a 6 krajaeros ezüst váltópénzek beváltására megszűnik, s hatályba lép a törvénynek ama rendelkezése, miszerint folyó évi október 1-től kezdve a pénzek csak ezüst belértékük szerint váltatnak be a m. kir. pénzverdénél.

A békési népbank forgalmának és mérlegének kimutatása az 1870. év 1-ső feléről.

Forgalmi kimutatás.	
B e v é t e l:	
Törzsbetét	3549.50
Takarékbetét	74406.21
Zálog kölesön	4055.—
Bankváltó	132251.—
Jelzálog kölesön	400.—
Törzsbetéti előleg	248.—
Kamatok: Bankváltó	4309.69
" Zálogkölesön	175.89
" Jelzálog kölesön	176.—
" Törzsbetéti előleg	21.24
" Tökésített	376.70
" Késedelmi	74.48
"	28.40
Könyvdíj	9.20
Atirási díj	54.54
Leszámitolási díj	—25
Örzés díj	2445.51
Mult évi pénztári maradvány	222581.61
Osszesen	222581.61
K i a d á s:	
Napibiztosítási díj	87.—
1869-ik évi osztalék	2104.50
Zálogkölesön	8960.—
Bankváltó	161318.—
Takarékbetét	26885.5
Takarékbetét kamat	496.16
Tiszti fizetés	600.—
Felszerelés	281.58
Irodai szükségletek és nyomtatványok	67.80
Különbféle üzleti költségek	16.78
Jelzálog kölesön	4400.—
Törzsbetéti előleg	792.—
Tökésített kamat	376.70
Pénztár készlet	16196.4
Osszesen	222581.61

Mérleg és vagyon kimutatás.

T a r t o z á s:	
Befizetett részvénytöke	30000.—
Törzsbetét	9056.50
Ennek 1869-ik évi osztaléka	400.40
Tartalék alap	777.47
Ennek félévre eső 5%-tollja	19.42
Takarékbetét	88102.61
Takarékbetét utáni kamat	1530.81
Fizetetlen részvény osztalék	91.50
A város betéte utáni 1%-tollj dotatio	45.10
Tiszta nyeresemény	2351.75
Osszesen	132375.56
K ö v e t e l é s:	
Váltókban	104652.55
Zalogokban	6640.—
Felszerelési tárgyak értékében	342.07
Törzsbetéti előlegekben	544.—
Jelzálogos kölesönökben	4000.—
Pénztár készlet	16196.4
Osszesen	132375.56

Kelt Békésen június 30. 1870.

Holdy Alajos,
könyvvezető.

Hetivásári tudósítás.

Gyula aug. 12. Ma is gyér piac volt, kivált a gabonapiac. A fogyasztók keresték a buzát, de a speculansok egészen tétlenül voltak. Finom ó buzát 10—10. 20 kr-ra tartogatták, az újat 10 frtra s ez utóbbiból 9. 50—60 kron néhány köböl el is kelt. Igen vadborsós vagy nagyon szorult új, rostálatlan buzákat, melyek az őrlésre lágy voltak miatt nem igen alkalmasak, 8—8.50 kr-ra tartogatták.

Árpa csak mérsékelt mennyiségben hozatott be, s mi jobbacská s szárazabb volt 3.30—40 kron könnyen talált vevőre. Egy 100 köbölnyi 70 fontos rostált árpa részletet, loco magazin 3.60 kron adott el egy idevaló kereskedő egy azt Pestre rögtön szállító másik kereskedőnek.

A kukurica keresett volt, de nem hozatván be, csak a vékázó kofáknál volt kapható, kik köblét 6 frtjával adták a vékánként vevő szegényebb hizlalóknak; másként nagyobb mennyiségben a folyó ár 5.60—70 kr. A sertésvásáron igen sok, kivált más vidékről a helybeli számos kupecek által hajtott csekélyebb fajú magló disznó volt.

Egy pár jobb fajú 3 éves nagy koca 59 frton kelt. Az egy éves sülők java 34—35 ftjával, a csekélyebbeké 26—30 fton kelt. Egy jobbacská fajú 50—60 db-ból álló 1 éves sülő nyáj 42 frtra tartatott páronként.

A lóvásárban 60—70 db ló lehetett; volt 8 db Váradról, a helybeli kupecek által ide hozott jobb csikó, párját 300 frtra tartottak, de senki alkuba sem bocsátkozott.

A szarvasmarha vásár csekély volt, alig ment 35 db-ra az egész felállított jószág. Megjegyzésre érdemesnek tartom: hogy 16 apró hegyi riskát az idevaló oláh kupecek Brádról, Erdélyből hajtottak, melyek falusi és kisvárosi széken kettőn kívül most is vágthatók, párjának árát 110 frtra, elég jutányosan szabták.

Gyümölcs, zöldség tömördek s igen olesó volt. Dinnye jobbara görög 55—60 szekeren hozatott, és száza 4—6 frtig kelt leginkább; vevők a helybeli és vidéki kofák voltak. Sz. L.

Nyilt-tér.*

Nyilt köszönet az „Anker“-nak.

Alulírott kellemes kötelességének ösméri az „Anker“ című élet- és járadék-biztosító társaságnak legforróbb köszönetét nyilvánítani azon nemes tettéért, hogy boldogult férjem halála után, habár a biztosítási illetékek két negyed évre csak 16 ft 84 kreárrt tettek, a biztosított 1000 frt öszveget, a gyulai járási tekintetes főszolgabírói hivatalnak példátlan lassúsága következtében négy egész hónapot igénybe vett hagyatéki tárgyalások után, azonnal helybeli ügynök Kovács Károly ur útján kifizettette. Mely nemes tettéért midőn ezennel újból köszönetemet nyilvánítom, ogyszersmind fent nevezett társaságot minden biztosítási szándékok figyelmébe ajánlani, mellőzhetlen teendőmnek ösmerem. Kelt Gyulán augusztus 8-án 1870.

özv. Kalocsa Istvánné
sz. Gergely Mária.

* Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelőséget a Szerk.

HIRDETÉSEK.

Köszén-üzlet.

Alólírott tisztelettel jelentem, miszerint mostani alkalommal kész vagyok úgy darabos mint

gyári köszönet

legjutányosb áron szállítani. A megrendelések, a leggyorsabb pontossággal eszközöltenek; kész vagyok továbbá a legnagyobb mennyiségről szóló szerződéseket — az illő biztosíték letétele mellett — elfogadni és az érdekelt üzleteknek minden könnyebbséget megengedni. (69) 3—2

BENVENISTI S. S.

Salgó-tarjani köszén ügynökségi iroda.

Pesten, fűt Sebastian-féle házban.

NAGY FERENCZ

könyvkereskedő Gyulán,

(fűt, Alezer- (Paulovycz)-féle házban),

ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe következő legújabb könyveket:

Degré, a kék vér. 1.50.
Garibaldi, a szerzetes uralma, 2 kötet. 4.—
Rocher, a mezőipar, nemzetgazd. elmélete. 2.—
Külföldi regényesarnok, 1-ső füzet: a huszonegyek tolvajtársulata 20 kr. Irta Ponson du Terrail.
Nibelungok, fordította Szász Károly. 2.—
Tegnér Frithiof, monda, ford. Győri V. 1.—
Thackeray vig elbeszélései, 2 kötet. 2.50.
Sue Jenő, a bolygó zsídó, 1, 2 füzet (ez ideig 8 füzet jelent meg) ára fűzetenkint 50 kr.
Gaborian, Lecog ur, 1-ső rész: a vizsgálat, 2 kötet. 2.40.
Freiwirth-féle előiratok utasítással, ahhoz való legjobb fajú aczélpennák.

Olajnyomatú képek részletfizetésre.
Papír és írószer.
1870-ik évi magyar jutalom 100 frtos kölesönök az augusztus 15-ki buzásra részletfizetésre.

Kölesönkönyvtár.

Mindenféle

valódi amerikai varrógépek

alólírott gyári áron, 5 évi jótállás, díjmentes oktatás és részletfizetés mellett kaphatók úgy szintén azoknak ki-javittatását is elvállalja.

(60) 13—5 Kálmán Zsigmond,
G y u l á n.